

Jerseys op video

Een video van jerseyvoor-
delen staat in de Veeteelt-
app en op www.veeteelt.nl

Voorzitter van het jerseystamboek Mark Ormel
verwacht dat de opleving van het jerseyras permanent is

Voorzitter jubilerend jerseystamboek Mark Ormel: 'Jerseys hebben betrouwbare fokwaarden'

Jerseys zijn 'hot'

Dat het jerseyras opleeft, blijkt wel uit het stijgend aantal inseminaties met jerseystieren de laatste jaren. Mark Ormel, voorzitter van het vijftigjarige jerseystamboek, is een van de weinige tweede generatie jerseyboeren. 'Het is een gemakkelijk ras, ik ben nog nooit mijn bed uit geweest voor een kalving.'

tekst **Ivonne Stienezen**

Sinds 2013 zit de 'armeluiske', zoals de jersey wel wordt genoemd, weer in de lift. In 2015 noteerde CRV ruim 6000 eerste inseminaties en een totaal van bijna 11.000 inseminaties met jerseystieren. Tussen 2005 en 2012 kwam het aantal eerste inseminaties met jerseystieren net boven de 2000 per jaar uit. Tussen 1998 en 2004 kende de populariteit van de jersey ook al een opleving (zie figuur 1).

Dat het goed gaat met het jerseyras, is ook in de mpr-statistieken terug te zien. In 2015 namen 816 zuivere jerseys deel aan de mpr, die een 305 dagenproductie noteerden van 5638 kg melk met 5,69% vet en 4,04% eiwit. In 2005 waren dit nog 480 dieren, die een 305 dagenproductie van 5184 kg realiseerden met 5,93% vet en 4,02% vet.

Geen missionarissen

Voorzitter van het vijftigjarige Nederlands Jersey Stamboek Mark Ormel (45) vindt het positief dat er meer belangstelling is voor het ras. 'Op dit moment is het

veel gewoner om voor andere rassen dan holstein te kiezen', stelt de melkveehouder uit het Gelderse De Heurne. 'En de afschaffing van het melkquotum, de KringloopWijzer, BEX en de gestegen voerkosten zijn nu belangrijke redenen om voor jersey te kiezen. Ik verwacht dat de huidige stijging meer permanent is.'

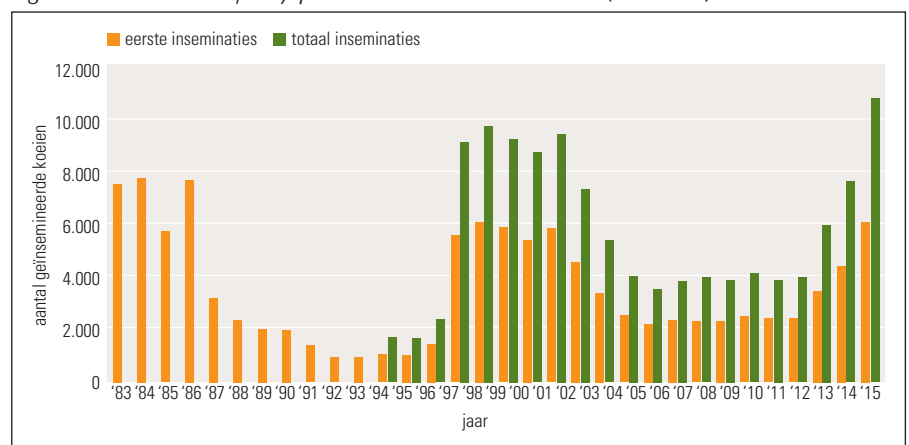
Eind jaren negentig kende het jerseyras een opleving (zie figuur 1), geeft Ormel aan, die vanaf 2003 weer inzakte. 'Maar we zijn geen missionarissen, die het ras zo veel mogelijk willen verspreiden', geeft hij aan. 'Daar hebben we geen belang bij, alhoewel we het natuurlijk wel leuk vinden als ons ledenaantal op peil blijft.'

De naam Nederlands Jersey Stamboek klopt eigenlijk niet meer, de stamboektaken zijn namelijk uitbesteed aan CRV. Ook zijn lang niet alle veehouders met jerseys lid van het stamboek. Op dit moment zijn er zo'n vijftig leden. Twintig jaar geleden waren dat er dertig, waarvan de helft daadwerkelijk melkveeouders met jerseys.

'Tegenwoordig is het stamboek vooral een vereniging of studieclub, we zorgen voor onderling contact tussen de leden en behartigen hun belangen. Wel koopt het stamboek nog sperma in voor de leden, hoewel dat ook steeds minder is', verklaart Ormel. 'Het is nu namelijk veel gemakkelijker om zelf spermarietjes uit andere landen te bestellen.'

Deze rietjes komt voor het grootste deel uit het buitenland. Vijftig jaar geleden was dat voornamelijk Denemarken, daar kwamen ook de eerste jerseys in Neder-

Figuur 1 – Gebruik van jersey sperma in Nederland sinds 1983 (bron CRV)

land vandaan. Daarnaast gebruiken de Nederlandse jerseyboeren nu ook veel stieren uit Canada, de VS en Nieuw-Zeeland, landen met een groot aanbod aan goede stieren.

De jersey is qua aantal dieren het tweede melkveeras op de wereld. 'Dat betekent dat het aanbod van stieren groot is én dat die stieren betrouwbare fokwaarden hebben, op basis van een grote populatie dochters', stelt hij.

Tweede generatie

Ormel melkt 90 jerseys en is tweede generatie jerseyboer. Daarvan zijn er in Nederland in totaal zeven. Zijn vader Henk, ook ooit voorzitter van het stamboek, koos begin jaren zeventig voor jerseys en kocht twintig koeien in Dene-marken. 'We waren toen het enige bedrijf met jerseys in de Achterhoek, nu zitten er in dat gebied een stuk of acht.' De lagere voerbehoefte en de hogere melkprijs per liter waren voor Ormel senior destijds belangrijke redenen om te kiezen voor jerseys. Zo kon hij zijn veestapel uitbreiden zonder direct in grond te groeien. Voor Ormel junior geldt dat nog steeds. 'En verder is het een gemakkelijk ras. In de twintig jaar dat ik nu zelf boer ben, ben ik nog nooit 's nachts mijn bed uit geweest voor een kalvende koe.'

Daarnaast hebben jerseys een goede klauwgezondheid, geeft de melkveehouder aan. 'Standaard alle klauwen laten bekappen, dat doen we niet. Ik bekap alleen incidenteel een koe met problemen. Maar al met al is het ook gewoon een koe die je twee keer per dag moet melken, net als alle andere koeien', relativeert hij. En hij benoemt eerlijkheids-halve ook een groot minpunt van het ras. 'De omzet en aanwas is fors lager dan bij andere rassen. Als veehouder moet je er tegen kunnen dat je geen inkomsten hebt van je stierkalveren. Anders kun je beter niet aan jerseys beginnen.' |

Cor Hoogeveen, melkveehouder te Wieringerwerf:

'Gelukkig komt de dag dat de melkprijzen weer gaan stijgen elke dag dichterbij.' (Bo)

Geert Mak, schrijver:

'De melkveehouderij, ooit de economische motor van Friesland, is die positie kwijtgeraakt. Toch ben ik niet somber: er blijven boeren over, ook al worden het er steeds minder. Boeren zijn overlevers, ze weten zich aan te passen aan de nieuwe tijd. Productie van duurzame energie is wellicht een nieuwe inkomensbron.' (Bv)

Roelof Joosten, directeur FrieslandCampina:

'De consument is op zoek naar een gezond en gebalanceerd dieet. Melk kan met ingrediënten als eiwitten, calcium en vitamines een belangrijke rol spelen. Dat perspectief in zuivel moeten we laten zien. Zodat ook jonge boeren worden aangetrokken om het familiebedrijf op te pakken.' (Ev)

Andries Kingma, veehandelaar te Aduard:

'De veemarkt is onmisbaar als verzamelaarsplaats en voor de prijsvorming door de handel. Digitale concurrenten zullen best een deel van de markt pakken, maar de boer hecht aan adviezen van de bezoeken handelaren.' (LC)

Berny Remerink, melkveehouder te De Krim:

'Wij worden soms neergezet alsof we dierenmishandelaars en grote vervuilers zijn. We

moeten als ondernemers en als sector echt een tegengeluid laten horen en uitleggen wat we doen.' (NO)

Martijn van Dam, staatssecretaris van Economische Zaken:

'Als je van dieren houdt, ga dan ook prettig met mensen om. Dat begint met begrip. Begrip voor het feit dat je een ontwikkeling van decennia niet in één jaar kunt omkeren. Transitie kost tijd en het vergt grote inspanningen van boeren.' (NO)

Klaas Kok, melkveehouder te Zwolle:

'De kans dat je een stier aan een ki kunt verkopen, is nu heel klein.' (Hp)

Johannes Kramer, gedeputeerde provincie Friesland:

'Friesland is een melkveeprovincie bij uitstek. Daar hangt heel veel werkgelegenheid mee samen, zowel op de boerenbedrijven als in de dienstverlenende en verwerkende industrie.' (Bv)

Anjo Elgersma, graslanddeskundige te Wageningen:

Koeien eten gras van boven naar beneden. Eerst de toppen, bij voorkeur van de jonge bladeren. Daardoor bevat melk bij weidgang een hoger gehalte aan onverzadigde vetzuren.' (dV)

Kees Romijn, voorzitter vakgroep melkveehouderij LTO:

'In Nederland zijn de vaste kosten hoog en zie je dat de melkveehouders bij een lage melkprijs juist meer melken om die vaste lasten te dragen.' (NO)

Jacou Werler, melkveehouder te Vaassen:

'Ik combineer nooit zomaar hoog keer hoog, voor het snelle geld. Stieren, hoe hoog ze ook zijn, die op bepaalde onderdelen negatief afwijken, gebruik ik niet. Door controle te houden over de stierenkeus, wil ik voorkomen dat de kwaliteit van de Juliafamilie binnen onze veestapel op het spel komt te staan.' (Hp)

Andries Kingma:

'Het is stil op het erf. Als een van de weinigen komt de veehandelaar nog langs. Hij adviseert, beantwoordt vragen, verwijst. Of het nu gaat over voer, grond of diergezondheid. De veehandelaar is meer en meer een klankbord van de veehouder. Dat maakt het vak zo ontzettend mooi.' (Bv)

Willem van den Tweel, melkveehouder te Bantega:

'Met het oormerk zijn de koeien van de voorkant en van de zijkant en met het koudmerk van de achterkant te herkennen. Een medewerker ziet op afstand om welk dier het gaat, ook een stagiair die voor de eerste dag op het bedrijf is.' (NO)

John Bajjens, veehandelaar te Baarle-Nassau:

'Ik denk dat iedereen goed wakker is geschud. Er wordt over het algemeen goed op de kalveren gepast.' (NO)

Berny Remerink:

'Als er diepe dalen zijn, komen er vast ook hoge pieken. De vraag naar voedsel stijgt en wie kan het beter produceren dan de Nederlandse agrarische sector?' (NO)

Bronnen: Boerderij (Bo), Boerderij vandaag (Bv), Elsevier (Ev), Leeuwarder Courant (LC), Nieuwe Oogst (NO), HI Plus! (Hp), de Volkskrant (dV)